

Põhjalik sügiskoristus hoiab aia tervist



Korjake ära ka varisemata jäänud mädanenud viljad, et need ei levitaks aias haiguseoseid.

Sügisel saab palju ära teha selle heaks, et järgmisel aastal oleks viljapuudel ja marjapöösastel kahjureid ja haigusi vähem.

Vihmane suvi ja märg september on olnud ülimalt soodsad seen- ja bakterhaiguste levikuks. Seetõttu tuleb aeda tänava sügisel erilise hoolega koristada, kuna haigusetektajad talvituvad põhiliselt taimejäänustel, varisenud lehtedel, viljadel ja mullas.

Põhjalik sügiskoristus teeb elu kihtedaks ka talvitumiseks valmistuvatel kahjuritel, kes varjuvad koorepragudesse, prahi alla või pealmisesse mullakihti või on sinna poetanud oma munad. Sügisel korda tehtud aias on ka tigudel ja nälkjatel hulga vähem võimalusi leida talveks pelgupaika.

Näpunäiteid, mida sügisel aia tervise heaks teha, annab aianduskonsultant Eneli Käger.

Haigusetektajad mulla alla

Vaadake hoolega üle kõik viljapuude alused, et sinna ei jääks ühtegi mädanevat õuna või ploomi. Ka puu otsa jäänud kärbatanud viljad on ohtlikud nakkusallikad, mis tuleb kindlasti ära korjata.

Haiguste vohamisest andsid tänavu hästi märku viljapuude täpilised lehed. Kui lehed on lõplikult varisenud, kraapige need kokku ja matke koos mädaviljadega peenramaale maha. Saastunud lehed ja viljad võib panna ka prügikotti ja saata aias ära. Mitte mingil juhul ärge viige neid aga kompostihunnikusse, sest haigusetektajad seal ei hävine.

Lihtsam oleks võraalused muruniidukiga üle käia ja tekkinud lehepudi multšiks riisuda, kuid tänavusel haigusrohkel aastal on targem varisenud lehtedest teisiti vabaneda.

Peenramaal on oluline see, et te haigusetektajatega saastunud mulda maad harides pinnale ei tooks. Sobiv matmissügavus on 1–2 labidalehte. Õnneks pole viljapuudel ja köögiviljal eriti ühiseid kahjustajaid.

Parim viis nakatunud viljade ja lehtede hävitamiseks on need lõkkes põletada, kuid aias on lahtise tule tegemine keelatud. Kaminas, grilli peal või mujal küttekoldes võib seda teha, kuid suure koguse puhul on see tülikas. Seega on kõige lihtsam viia lehed-viljad peenramaale ja sisse kaevata, kus nad lagunedes rikastavad mulda orgaanilise ainega.

Varjepaik samblike all

Vihmane suvi pani viljapuude tüvedel vohama samblikud. Puule ei tee samblikud midagi paha, kuid nad pakuvad head varjepaika putukatele ja nende vastsetele, samuti on sinna hea pidama jääda haiguseostel.

Kõige mugavam on samblikest vabaneda vihmade ilmaga, sest tänu niiskusele tulevad need kergesti koore küljest lahti. Pange kindad kätte ja tõmmake õrnalt üle koore või harjake tugevama harjaga. Kaabitsat ärge kasutage, sest see võib koort vigastada.

Kui oktoober on soe, võib veel sätida kahjurite püüdmiseks liimivõõsid. Putukad, kes ronivad puult alla maapinnale talvituma, kleepuvad püünisele. Püsiva külma saabumisel eemaldage võõd ja hävitage.

KAJA KURG

ENNETAV TÕRJE

Sügiskoristuse meelepea

- Uuendage tüvedel liimivõõsid. Kahjurid liiguvad seni, kuni päeval on üle +10°.
- Korjake võrast ära mumifitseerunud viljad, riisuge kokku varisenud viljad ja lehed.
- Haigustunnustega lehed ja viljad kaevake maasse kahe labidalehe sügavusele või põletage küttekoldes.
- Puhastage tüved ja oksad samblikest, mille all on kahjuritel hea talvituda.
- Kaevake läbi võraalused, et häirida mulda pugunud kahjurite talvitumist.
- Valgendage tüved ja jämedamad võraharud, see häirib haiguste ja kahjurite talvitumist ning hoiab ära külmalõhede tekke.
- Kui haigusi ja kahjureid oli väga palju, pritsige pärast lehtede varisemist puid ja pöõsaid keemiliste taimekaitsevahenditega.
- Raagus puul jõuab tõrjevahend just sinna, kus kahjustajad talvituvad: pungadele ja koorepragudesse.
- Haiguste tõrjeks sobivad Aliette, Effector, Score, Topas.
- Kahjurite vastu kasutage preparaate Actara, Decis, Fastac, Karate Zeon, Marvic, NeemAzal.
- NB! Preparaadid mõjuvad vaid siis, kui päeval on õhutemperatuur üle kümne kraadi.